

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 7240
Ημερομ. Κατάθεσης: 22/7/2026

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΥΡΙΑΖΙΔΗΣ
Βουλευτής Ν. Δράμας | Νέα Δημοκρατία

Αθήνα, 21 Ιουλίου 2026
ΑΠ: 643

ΕΡΩΤΗΣΗ

ΠΡΟΣ: Τον Υπουργό Εξωτερικών
κ. Γιώργο Γεραπετρίτη

ΘΕΜΑ: Επαναπατρισμός από την Βουλγαρία των κλαπέντων ιστορικών κειμηλίων της Ιεράς Μονής Εικοσιφοινίσσης

Αξιότιμε κ. Υπουργέ,

Οφείλω να επανέλθω για ακόμη μια φορά στο χρονίζον και ανεκπλήρωτο ζήτημα της επιστροφής των ιστορικών κειμηλίων της Ιεράς Μονής Εικοσιφοινίσσης, καθότι στην προηγούμενη σχετική ερώτηση (αρ. πρωτ.: 4511/24 – 4 – 2024) που είχα καταθέσει στα 2 συναρμόδια Υπουργεία, Πολιτισμού και Εξωτερικών, δεν έλαβα απάντηση από την πλευρά σας.

Η κλοπή των ανεκτίμητων κειμηλίων από την Ιερά Μονή Παναγίας Εικοσιφοινίσσης, που βρίσκεται στο Παγγαίο όρος, δίπλα στη Δράμα, το 1917 κατά την διάρκεια του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου από τις βουλγαρικές δυνάμεις κατοχής αποτελεί μια από τις πιο μαύρες σελίδες της νεότερης πολιτιστικής και εκκλησιαστικής ιστορίας της Ελλάδας. Η Μονή διέθετε μια από τις πλουσιότερες και σημαντικότερες βιβλιοθήκες και συλλογές κειμηλίων στον ορθόδοξο κόσμο, με πολλούς από τους χειρόγραφους κώδικες και τα ιερά σκεύη να εκτίθενται σήμερα στις συλλογές του Εθνικού και Ιστορικού Μουσείου Σόφιας και στο ερευνητικό ίδρυμα IVAN DUJCEV της Σόφιας.

Πρόκειται για ένα ζήτημα, το οποίο παρά την παρέλευση περισσότερο του ενός αιώνα, όχι μόνο δεν έχει περιέλθει στην λήθη, αλλά εξακολουθεί να απασχολεί όλο και εντονότερα τις Εκκλησιαστικές Αρχές και του πιστούς της ευρύτερης περιοχής. Ως εκ τούτου έχω θίξει πολλαπλώς το ζήτημα δια μέσου του Κοινοβουλευτικού Ελέγχου (με τις υπ' αριθμ. πρωτ. 1342/23-11-2015, 8013/7-9-2016 και 7446/20-7-2017 ερωτήσεις, αλλά και την υπ' αριθμ. πρωτ. 2041/31-10-2014 αναφορά), αλλά και με παρεμβάσεις στην διακομματική κοινοβουλευτική Επιτροπή Γερμανικών Αποζημιώσεων και επιστολές μου προς τον Πρόεδρο της Διακοινοβουλευτικής Συνέλευσης Ορθοδοξίας, αναδεικνύοντας το ζήτημα σε όλη του την έκταση.

Μεταξύ των δράσεων και πρωτοβουλιών που ανέλαβα, με σκοπό την εκκίνηση των διαδικασιών επιστροφής των κειμηλίων, ήταν και η επιστολή προς τον τότε Ευρωπαϊό Επίτροπο αρμόδιο για θέματα Εκπαίδευσης, Πολιτισμού, Νεότητας και Αθλητισμού Tibor Navracsics, η οποία έθιγε το θέμα της επιστροφής των κλεμμένων πολιτιστικών αγαθών, αρχαιολογικού και εν γένει ιστορικού ενδιαφέροντος, που ευρίσκονται εντός ή εκτός της επικράτειας των κρατών μελών. Στην απάντηση που έλαβα από το γραφείο του Ευρωπαϊού Επιτρόπου, δυστυχώς αναφέρεται το ότι παρότι η ΕΕ διαθέτει το νομικό πλαίσιο, με την οδηγία 2014/60/ΕΕ, για τον επαναπατρισμό πολιτιστικών αγαθών τα οποία έχουν απομακρυνθεί παράνομα από το έδαφος

Κράτους – Μέλους, η συγκεκριμένη οδηγία ισχύει αποκλειστικά για τα πολιτιστικά αγαθά τα οποία απομακρύνθηκαν παράνομα μετά την 1^η Ιανουαρίου 1993.

Όμως αξίζει να σημειωθεί ότι στην ίδια απαντητική επιστολή το γραφείο του Ευρωπαϊού Επιτρόπου μας δείχνει τον δρόμο για τον επαναπατρισμό των ιερών κειμηλίων υποδεικνύοντας την διακυβερνητική επιτροπή της UNESCO για την προώθηση της επιστροφής πολιτιστικών αγαθών στις χώρες προέλευσης τους, η οποία αποτελεί έναν σημαντικό διεθνή διαμεσολαβητή και πλατφόρμα διαλόγου για χώρες που αναζητούν την ανάκτηση της πολιτιστικής τους κληρονομιάς. Καθώς η Βουλγαρία έχει κυρώσει ήδη από το 1971 την Σύμβαση της UNESCO με τίτλο: «Ληπτέα μέτρα για την απαγόρευση και παρεμπόδιση της παράνομης εισαγωγής, εξαγωγής και μεταβίβασης της κυριότητας πολιτιστικών αγαθών», τίθεται το νομικό πλαίσιο για την επιστροφή των παρανόμως διακινηθέντων πολιτιστικών αγαθών.

Η απαιτητή από σύσσωμους του πιστούς και τους πολίτες της Ανατολικής και Κεντρικής Μακεδονίας επιστροφή των κλαπέντων κειμηλίων δεν θα πρέπει να εκληφθεί αποσπασματικά και μονοδιάστατα, αλλά θα πρέπει να προσεγγιστεί συνδυαστικά με τις σφαγές και τις καταστροφές που διέπραξαν επανειλημμένα οι Βούλγαροι κατακτητές στην περιοχή στις αρχές του 20^{ου} αιώνα. Μόνο έτσι μπορεί να γίνει αντιληπτό το όλο μέγεθος της ανεκτίμητης αξίας και της συμβολικής, ιστορικής αλλά και συναισθηματικής σημασίας, αυτών των ιερών αντικειμένων. Ενδεικτικά, οφείλω να επισημάνω την έκκληση του σεβασμιότατου Μητροπολίτη Δράμας κ. Δωρόθεου, κατά την πρόσφατη επίσκεψη του Προέδρου της Δημοκρατίας κ. Κωνσταντίνου Τασούλα στο Δοξάτο με σκοπό να τιμήσει την Ημέρα Μνήμης και Τιμής του πρώτου ολοκαυτώματος του Δοξάτου, για άμεση επιστροφή των ιερών κειμηλίων, τόσο της Ιεράς Μονής Εικοσιφοινίσσης, όσο και της Ιεράς Μονής Προδρόμου Σερρών.

Όπως κάθε στοιχείο της πολιτιστικής κληρονομιάς και ταυτότητας ενός έθνους που έχει αφαιρεθεί με παράνομο τρόπο οφείλει να επαναπατρισθεί δια μέσου των νόμιμων οδών και των προβλεπόμενων διαδικασιών, έτσι έχει έρθει πλέον η στιγμή τα ιστορικά κειμήλια της Ιεράς Μονής Εικοσιφοινίσσης να επιστρέψουν στο σπίτι τους.

Η Βουλγαρία αποτελεί πλέον μια φίλη χώρα, ανήκουμε μαζί στην μεγάλη Ευρωπαϊκή οικογένεια, είμαστε σύμμαχοι στο NATO και συνεργαζόμαστε σε μια σειρά από περιφερειακούς και διεθνείς οργανισμούς και fora. Στο πλαίσιο της καλής θέλησης, της αμοιβαίας συνεννόησης, αλλά και της αποκατάστασης του δικαίου οφείλουμε να βρούμε μια άμεση και δίκαιη λύση.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, ερωτάσθε κύριε Υπουργέ:

- Σε ποιες ενέργειες έχει προβεί και μέσω ποιων διπλωματικών οδών έχει κινηθεί το Υπουργείο Εξωτερικών με σκοπό τον επαναπατρισμό από την Βουλγαρία των κλαπέντων ιστορικών κειμηλίων της Ιεράς Μονής Εικοσιφοινίσσης ;
- Υπάρχει κάποιος μελλοντικός σχεδιασμός και κάποια συγκεκριμένα βήματα για την ένταση των προσπαθειών της Ελληνικής πλευράς για την επιστροφή των ιερών κειμηλίων εκεί όπου ανήκουν;

Ο ερωτών Βουλευτής,

Δημήτριος ΚΥΡΙΑΖΙΔΗΣ
Βουλευτής Ν.Δ. Ν. Δράμας